

Taudinkestävät lajikkeet

Taudinkestävyys on kasvinjalostuksella aikaan saatu lajikkeen perinnöllinen ominaisuus. Lajike voi olla kestävä yhtä tai useampaa taudinaiheuttajaa vastaan. Taudinkestävä lajike tunnistaa taudinaiheuttajan ja puolustautuu sitä vastaan erilaisin reaktioin. Kestävyyserot ilmenevät parhaiten voimakkaassa tautipaineessa.

TOIMENPITEEN KUVAUS

Lajike voi olla joko täysin tai osittain kestävä kasvitauteja vastaan. Täydellistä kestävyttä on viljalajikkeissa esimerkiksi härmää ja rengaslaikkua vastaan. Tällöin ei ole kannattavaa torjua kyseistä kasvitautia kasvinsuojeluvälitteellä. Täydellinen kestävyys kohdistuu tiettyihin taudinaiheuttajarotuihin ja kestävyys voi nopeastikin murtua, mikäli taudinaiheuttajapopulaatio muuntuu.

Osittain kestävään eli kenttäkestävään lajikkeeseen taudinaiheuttaja iskeytyy, mutta se etenee huomattavasti hitaammin kuin alttiissa lajikkeessa. Kenttäkestävyys on yleinen ominaisuus viljelyssä olevilla lajikkeilla esimerkiksi eri lehtilaikkutaudinaiheuttajia vastaan. Kenttäkestävässä lajikkeessa taudin määrä on sidoksissa ympäristöolosuhteisiin. Taudinaiheuttajalle epäsuotuisissa olosuhteissa taudinkestävyys riittää kasvitautin pitämiseksi alhaisella tasolla. Mikäli tautipaine on voimakas, voi kenttäkestävä lajike tarvita rinnalleen muita kasvinsuojelutoimenpiteitä.

Kuva 1. Härmänkestävyydeltään eri asteisia kevätvehnä-lajikkeita. Vasemmalla kestävin ja oikealla alttein lajike.

TOIMENPITEESSÄ HUOMIOITAVAA

Lajikkeiden taudinkestävyys voi muuttua, mikäli taudinaiheuttajapopulaatio muuttuu. Tällöin puhutaan resistenssin murtumisesta. Resistenssin murtuminen on todennäköisempää lajikkeilla, joissa taudinkestävyuden taustalla ovat yksi geeni. Poikkeuksena ohran härmän ns. mlo-kestävyys, joka on lajikkeissa yleinen ja kestänyt useita vuosikymmeniä.

LISÄÄ TIETOA

Kasvitautien esiintyminen viljalajikkeissa virallisissa lajikekokeissa

<https://px.luke.fi/PxWeb/pxweb/fi/maatalous/>

Lajikevalintakone, jossa viljalajikkeen taudinkestävyys yhtenä valintakriteerinä

[Lajikevalintatyökalu](#)

Tietokortin asiantuntijat: Kalle Ohralahti & Marja Jalli, Luonnonvarakeskus